

عنوان مقاله:

پیوندهای جمعیتی روستایی - شهری و تاثیر آن بر خلق سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی: شهرستان های دماوند، فیروزکوه و شمیرانات)

محل انتشار:

جغرافیا و پایداری محیط، دوره 8، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

نسرین کاظمی - دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

محمد سلمانی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

سید علی بدری - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

شریف مطوف - استادیار سوانح و بازسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

کنش های متقابل بین شهرها و روستاها جریان هایی را به وجود آورده اند که عنصر کلیدی آن مردم هستند. مردمی که در قالب گروه های اجتماعی با ارتباط ها و تماس ها، جریان ایده ها را شکل داده و وابستگی اجتماعی را اجتناب ناپذیر ساخته اند. هدف پژوهش حاضر بررسی پیوندهای جمعیتی بین دو سکونتگاه شهری - روستایی در قالب شبکه های اجتماعی و تاثیر آن بر خلق سرمایه اجتماعی است. برای دستیابی به این هدف، مهم ترین شاخص های سرمایه اجتماعی استخراج، پرسشنامه طراحی و در شهرستان های دماوند، فیروزکوه و شمیرانات تکمیل شدند. با توجه به معیارهایی همچون رواج گردشگری خانه های دوم روستاهایی که جریان های جمعیتی بیشتری داشتند انتخاب شدند. این روستاها ۲۲۴۸۷ نفر جمعیت دارند که ۳۷۷ پرسشنامه به صورت تصادفی در آن ها تکمیل شد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل شبکه استفاده شد تا بتوان به جای پرداختن به ویژگی های سکونتگاه ها به صورت مجزا، ساختار روابط دوسویه و متقابل آن ها را بررسی کرد. نتایج نشان می دهند که تراکم پیوندهای برقرارشده برای شهرستان های دماوند، فیروزکوه و شمیرانات، حدود ۶۰٪ است که این میزان در حد کمابیش مطلوبی است؛ همچنین حدود ۵۰٪ از این پیوندها دوسویه بوده که با حدود ۶۰٪ انتقال پذیری، گویای پایداری شبکه است؛ اما در این میان مرکزیت با نقاط شهری بوده و تهران دارای محوریت در شبکه مورد مطالعه است. درمجموع، نتایج بیانگر وجود پیوندهای جمعیتی کمابیش پویا در مناطق مورد مطالعه است. پس از بررسی پیوندهای جمعیتی، شاخص های سرمایه اجتماعی ارزیابی شدند. با توجه به نتایج این بخش و سطح معنی داری برای هریک از شاخص ها، می توان نتیجه گرفت که پیوندهای جمعیتی بین این دو سکونتگاه در سطح اطمینان ۹۵٪ منجر به سرمایه اجتماعی شده است که براساس میانگین ها، در سطحی بالاتر از متوسط، یعنی حدود ۵/۳ (براساس طیف لیکرت) قرار دارند و این بیانگر مطلوبیت این شاخص ها در مناطق مورد مطالعه است.

کلمات کلیدی:

پیوندهای جمعیتی، سرمایه اجتماعی، برنامه ریزی منطقه ای، استان تهران (دماوند، فیروزکوه، شمیرانات)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1301274>

